

Verenigingsnieuws

Jubileumuitgave Verleden & Heden nr. 25 Heemkundekring Sankt Tolbert Vaals
Het boek is verkrijgbaar bij:
Readshop Maastrichterlaan 78 Vaals, Kapsalon John Kohnen Jos Francotteweg 5 Vaals, verenigingslokaal Óp Sankt Tolbert Bloemendalstraat 11A Vaals (alleen op woensdagmorgen tussen 10 en 12 uur).

In dit nummer:

Jubileumuitgave Verleden & Heden nr. 25 Heemkundekring Sankt Tolbert Vaals

1

Onthulling gedenkplek van een stukje Vaalser oorlogsgeschiedenis

1

De Zonnebloem Vaals-Lemiers on tour

3

Bewoners Zorgcentrum Langedael op filmbezoek

3

Jarig

4

In Memoriam

4

Nummer 133

2023 #5

Jubileumuitgave Verleden & Heden nr. 25 Heemkundekring Sankt Tolbert Vaals

Het is weer zover een nieuwe een uitgave van Verleden & Heden en wel zelfs een jubileumuitgave het 25ste deel van liefst 212 pagina's dik, met verhalen die er toe doen en met veel foto's.

Inhoudsopgave:

- Sportvereniging V.T.V. afdeling Turnen - Arthur Cransveld
- Het Rijke Roomse Leven in Vaals - Ger Leenders
- Onderzoek naar Joods eigendom en de afhandeling - Jo van der Meij, Jan Francotte
- Lijst van lidmaten van de Waals-Hervormde gemeente Vaals rond 1745 - Thomas Richter
- Vliegtuigcrash Vickers Wellington 1942 - Bas Bruls

- Vaalser vlaggen en wimpels - Herbert Kuijpers
- Voormalige winkels in Vaals. Deel 4: De Lindenstraat en de Koperstraat - Victor Voncken
- Völser Köp

Dit prachtige werk kost € 25,00.

Verleden & Heden no. 25 2023

Inhoudsopgave:

- Sportvereniging V.T.V. - afdeling Turnen. Arthur Cransveld
- Het Rijke Roomse Leven in Vaals. Ger Leenders
- Onderzoek naar Joods eigendom en de afhandeling. Jo van der Meij, Jan Francotte
- Lijst van lidmaten van de Waals-Hervormde gemeente Vaals rond 1745. Thomas Richter
- Vliegtuigcrash Vickers Wellington 1942. Bas Bruls
- Vaalser vlaggen en wimpels. Herbert Kuijpers
- Voormalige winkels in Vaals. Deel 4
- De Lindenstraat en de Koperstraat. Victor Voncken
- Völser Köp.

De verkoopprijs van deze dikke jubileumuitgave is:

- voor leden € 22,00 (alleen op Sankt Tolbert)

- voor niet leden € 25,00

Verkooppunten:

Readshop
Kapsalon John Kohnen
Sankt Tolbert (Bloemendalstraat 11A)

Het boek is vanaf donderdag 7 december 2023 verkrijgbaar bij:
Readshop Maastrichterlaan 78 Vaals, Kapsalon John Kohnen Jos Francotteweg 5 Vaals, verenigingslokaal Óp Sankt Tolbert Bloemendalstraat 11A Vaals (alleen op woensdagmorgen tussen 10 en 12 uur).

Onthulling gedenkplek van een stukje Vaalser oorlogsgeschiedenis

Aansluitend aan de aankondiging in Nieuwsbrief 132, was de onthulling van de gedenkplek op donderdag 9 november 2023 een feit.

Namens HKK Sankt Tolbert waren Jan Francotte en Jo van der Meij aanwezig. Zoals eerder geschreven een dag die niet willekeurig was gekozen. Het is de verjaardag van Laurence Dobbin, die op deze dag 111 jaar ge-

leden werd geboren. Bijzonder is ook dat een nichtje van Dobbin, Lorainne Marjorie Chard, op 9 november 1942 is geboren in het jaar van het overlijden van haar oom. In de door haar geschreven brief geeft zij aan, dat zij op de een of andere manier een gevoel van verbondenheid met hem voelt.

Een mooi gedenkmoment die dag. Uitzonderlijk ook dat de lucht opklaarde na alle regen die we gehad hebben en er een zonnetje scheen, alsof het zo moest zijn om de gevallen te eren.

Bij het oorlogsmonument wapperden tijdens de ceremonie de vlaggen van Nederland, Nieuw-Zeeland, Limburg en Vaals, ook de door de familie van Dobbin opgestuurde vlag van Taranaki, de plaats waar piloot Dobbin vandaan kwam.

Na het welkomst- en openingswoord/verhaal van burgemeester Harry Leunessen, was het woord aan Bas Bruls onderzoeker en auteur van het verhaal.

Na het spelen van het Nederlands Volkslied door het Koperensemble van de Koninklijke Harmonie Sint Cecilia 1836 Vaals werd een minuut stilte in acht genomen.

De families waar Bas Bruls mee in contact staat hebben middels brieven gereageerd op het feit dat hier een herinneringsplek is ingericht ter nagedachtenis aan hun overleden familieleden. Zij spreken daar zonder uitzondering hun erkentelijkheid voor uit.

Leerlingen van de Robbedoes en Kleine Wereld lazen de brieven voor van de familie Dobbin en Jury. Dank aan de leerkrachten Monique Rombach en Esther Kelleter met de leerlingen Mason Ras, Tieme Vaessen, Yara Lataster en Remo Simons. Juist om ook deze zwarte bladzijde in de tijd en wereld niet te vergeten. Niet voor niets werden scholierendan ook betrokken bij de ceremonie, want Dobbin en zijn echtgenote waren zelf leraar op een basisschool. Hierna las Jo van der Meij namens Heemkundekring Sankt Tolbert de brief voor van Marjorie Lorraine Chard. Hierna werd een minuut stilte in acht genomen. De onthulling van de gedenkplek zelf werd, voorafgegaan door het spelen van het Nieuw-Zeelands Volkslied, door de leerlingen van de beide basisscholen gedaan, waarbij ook bloemen werden gelegd.

Jo van der Meij sloot af met de woorden:

“Ver van huis, hoog in de lucht, strijdend voor de vrijheid van anderen, op weg naar huis van een missie toen het noodlot toesloeg, de laatste hoop om de kist veilig naar te zetten vervloog. Hier op deze plek worden de verongelukten en de overlevenden nu bedankt met dit herinneringsmonument.”

Tevens een dankwoord aan allen die bijgedragen hebben aan het mogelijk maken om deze gedenkplek te realiseren, waarna een muzikale afsluiting het einde aangaf van deze onthulling. Mooi was ook om te zien en te horen van mensen die of daar gewoond hebben of als klein kind iets van deze crash hebben meegekregen. Dit was voor onderzoeker Bas Bruls een mooie aanvulling op hetgeen hij al onderzocht had.

Een gedenkwaardige middag werd afgesloten. Eveneens op 9 november hield de familie Chard in Nieuw-Zeeland een familiereünie. Na vele jaren vierden zij een weerzien met de eigen familieleden. Zij stuurden daarvan enkele foto's waarbij zij nogmaals hun dank uitspraken.

De Zonnebloem Vaals-Lemiers on tour

Op woensdagmiddag 15 november 2023 kwamen leden van de Zonnebloem Vaals-Lemiers op bezoek bij Sankt Tolbert. Een dertigtal mensen kregen onder het genot van een kopje koffie met vlaai, twee presentaties getoond. De eerste met vragen en antwoorden over de beknopte geschiedenis over Vaals, Vijlen en Lemiers door Jo van der Meij. Dwars door de tijd heen werden

aan de hand van beelden een herkenning getoond van het verleden en heden. Na de pauze trok Jan Francotte met hen in beelden en verhalen vanaf het Drielandpunt, met al zijn oude historie naar "d'r Aussichtsturm" langzaam naar beneden naar de Viergrenzenweg. Onderweg vergane glorie aantreffend, zoals het vliegveld, de bekende oude trappen

omhoog, Bellevue, de vernieling van een woning aan de Viergrenzenweg door een bom, verhaal van het Feldchen en de relatie met Cunegunde en nog veel meer.

Velen gingen daarna dan ook voldaan naar huis met nieuwe kennis, maar ook met momenten van herkenning. De Zonnebloem Vaals-Lemiers kan terugkijkend op een mooie middag.

Bewoners Zorgcentrum Langedael op filmbezoek

Na de vertoning van de film van Jo Pelzer "Mie Vols" bij Sankt Tolbert, werd aan ons gevraagd of deze ook eens vertoond kon worden voor de bewoners van zorgcentrum Langedael. Dit was voor Jo Pelzer helemaal geen probleem, dus werd het met Tamara Felder van de PG-afdeling en voor de Woonzorgafdelingen met Daniëlle

Bloemen en Esther Jelsma geregeld. Vrijdag 17 november 2023 werd met behulp van vrijwilligers de rolstoel gebonden bewoners het bergje opgeduwd naar ons gebouw. Anderen konden met de rollator of gewoon lopend met ondersteuning ons lokaal bereiken. Respect voor de vrijwilligers die hier hulp boden om deze bewoners naar ons toe te brengen. Een mooi gezelschap van zo'n dertigtal mensen gingen hier naar de film. Eenmaal voorzien van koffie en koekje, kon de voorstelling van bijna een uur beginnen. Prachtig om te zien de herkenning van bewegende beelden eind jaren negentig, met er tussen-

door nog oudere afbeeldingen. Rustige muziek, met natuurlijk ook de prachtige Vaalser muziekstukken die de Heemetsjtad nog mooier maken. Naast dit verzetje kon weer huiswaarts gegaan worden in etappes omdat er meer mensen waren dan helpers voor het vervoer. Dus even wachten en iedereen was weer veilig thuis.

Secretariaat:
Heuvel 4
6291 CS Vaals
Nederland

Telefoon: 043-306 42 06
E-mail: sankttolbert@gmail.com

Bezoek onze
website
www.sankttolbert.nl

Verenigingsnieuws

Op donderdag 23 november 2023 was het aan de beurt voor de bewoners van de “woonzorg” afdelingen. Met behulp van enkele vrijwilligers van Langedael en van Sankt Tolbert, waarvoor dank, konden ook de mensen die afhankelijk waren van een rolstoel, bij ons op bezoek komen. De zaal weer goed gevuld, iedereen voorzien van een kop koffie of thee dan

kon de film starten. Net als de andere keer waren de bezoekers geboeid door de beelden en menigmaal was het moment van herkenning van hele oude beelden, maar ook bij die, die zo'n 20 jaar terug lagen.

Voor ons als Sankt Tolbert ook een dankbaar moment om dit voor onze overburen en mede-inwoners van Vaals, samen de mensen van Langedael, te kunnen realiseren.

De film eindigt met het toepasselijk lied: *“Mieng Heemetsjtad, die is zoe schön, dat ich mich nörjens mie verjön. Ich zeen mich noa die jrense-wand, öm et Hüekste punt va Nederland”*. En de wens: *“Vols wat woars doe ummer sjun, isj hoof dat isj misj doa ovve ooch verjun”*.

Jarig

Ons lid mevrouw Katharina “Ketie” Schnarkowski-Kohl vierde op vrijdag 24 november jl. haar 94ste verjaardag. Mevrouw Schnarkowski-Kohl is al sinds 1990 lid en is het een na oudste lid van onze vereniging. Wij wensen haar dan ook nog vele mooie, gelukkige en gezonde jaren toe. Van Harte Gefeliciteerd!!!

In Memoriam

Va november 2022 bis november 2023 haant vuur veur jot absjied musse nemme van os mitlieder:

- Wiel Delnoije
- Elisabeth Lousberg-Dautzenberg
- Horst-Dieter Piatkiewitz

Vuur zalle hun Noajedesjnes ummer in iere houwe.
R.I.P.
*Veursjtand en mitlieder
H.K.K. Sankt Tolbert*

De nieuwsbrief is een uitgave van heemkundekring Sankt Tolbert.

Wilt u meer weten over de heemkundekring Sankt Tolbert, een bijdrage leveren aan deze nieuwsbrief of heeft u een interessante mededeling, kijk dan op de website www.sankttolbert.nl of mail naar sankttolbert@gmail.com.

De nieuwsbrieven staan ook in pdf-formaat op de website. Deze kunt u downloaden. Tevens kunt u op de site aangeven als u de nieuwsbrief niet meer wilt ontvangen.

Bezoek ons ook op:

facebook®